

EN
BÄTTRE
VÄRLD

mot rasism

elevmaterial

Certifierad FN-skola • ENGAGEMANG OCH KOMPETENS I GLOBALA FRÅGOR

Svenska FN-förbundet • ADRESS Skolgränd 2, Box 15115, 104 65 Stockholm • TEL 08-462 25 40 • E-POST info@fn.se • WEBB www.fn.se

INNEHÅLL

VAR MED I AKTION FN.....	3
AKTION FN MOT RASISM.....	4
10 FAKTA OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER.....	5
FÖRDJUPA ER INOM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER	7
MATERIAL.....	8

VAR MED I AKTION FN

Aktion FN är en aktion genomförd av FN-elevföreningar på FN-skolor. Aktion FN sker fyra gånger per år då ni som FN-elevföreningar har chansen att sprida information och skapa engagemang för FN och en bättre värld.

Genom Aktion FN kan er skola vara med och uppmärksamma och stötta FN:s arbete. Aktionerna synliggör även er förening på skolan och är ett bra tillfälle för att engagera fler medlemmar i er FN-elevförening.

Till varje Aktion FN följer ett förslag på en aktivitet på skolan, material att använda till den samt förslag på fördjupning om det aktuella ämnet.

Har ni frågor? Kontakta skolhandläggarna via vår hemsida: <http://fn.se/om-oss/kontakta-oss/personal/>

Aktion FN läsåret 2016/17

För en bättre värld – inför FN-dagen	vecka 43	skickas ut vecka 39
Mot rasism – inför MR-dagen	vecka 49	skickas ut vecka 45
För jämställdhet – inför kvinnodagen	vecka 10	skickas ut vecka 7
Mot minor – inför dagen mot minor	vecka 14	skickas ut vecka 11

AKTION FN MOT RASISM

Vill du vara med och göra er skola till en mer inkluderande och välkomnade plats? Ta chansen och gör din röst hörd i Aktion FN mot rasism.

Vad? En aktion på er skola där deltagarna tar ställning mot rasism.

Varför? För att manifesteras att ni på er skola inte tolererar rasism.

När? Internationella dagen för mänskliga rättigheter den 10 december.

Hur? Sätt upp medföljande lakan på en synlig plats på skolan, t.ex. vid entrén eller utanför skolmatsalen. Sätt upp en skylt ovanför lakanet med er skolas namn och texten *mot rasism*. Placera ett bord i närheten där ni kan lägga medföljande fingerfärg, den laminerade skylten *mot rasism* och faktabladet *10 fakta om mänskliga rättigheter* samt inbjudningar till nästa möte med er FN-elevförening. Nu börjar själva aktionen! Stanna förbipasserande och fråga dem "Vad är rasism för dig?" "Förekommer rasism på vår skola?" Fråga om de vill vara med i aktionen för att stoppa rasism. Be dem i så fall att måla sin hand i valfri färg för att sätta sitt handavtryck på det vita lakanet. Därefter kan de välja att ta en närbild på sin målade hand och samtidigt hålla upp skylten *mot rasism* i den andra. De är viktigt att ni förmedlar att fotograferingen är frivillig. Bilderna kan sedan sättas ihop som ett collage på skolan. Passa även på att berätta om er FN-elevförening och bjud in till ert nästa möte där ni kommer fördjupa er om mänskliga rättigheter. Avsluta aktionen med att fota av lakanet med alla händerna och sprid i sociala medier under hashtag #AktionFN.

10FAKTA OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

1. **Den 10 december 1948** antog FN den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna. Det fanns en stark vilja bland medlemsstaterna att på internationell nivå skapa en gemensam överenskommelse om absoluta, odelbara och universella rättigheter så att liknande övergrepp som skett under andra världskriget inte skulle kunna ske i framtiden.
2. **De mänskliga rättigheterna gäller för alla.** De slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. Rättigheterna är odelbara och beroende av varandra. Vilket betyder att makthavare inte kan välja ut enbart vissa rättigheter som de tycker passar deras rättssystem. Det är varje stats ansvar och skyldighet att se till att den egna befolkningens rättigheter skyddas, respekteras och uppfylls.
3. **Deklarationen är idag översatt till 360 språk** och håller därmed världsrekordet som världens mest översatta dokument.
4. **Den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna består av 30 artiklar** som gemensamt uttrycker de grundläggande och universella fri- och rättigheterna. Artiklarna behandlar alltså både områden som alla har rätt till, som frihet och utbildning, och områden som alla har rätt att vara fri från, som slaveri och tortyr.
5. **Den allmänna förklaringen var epokgörande men inte tillräcklig** eftersom den inte är bindande för staterna. Därför arbetar FN fram konventioner som är juridiskt bindande för de stater som ansluter sig till dem. Det finns idag nio särskilt betydande konventioner för olika mänskliga rättigheter, de så kallade kärnkonventionerna.
6. **Konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering** (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, CERD) var den allra första kärnkonventionen som togs fram 1965. Rasism, främlingsfientlighet och etnisk diskriminering är allvarliga hot mot mänskliga rättigheter. FN:s konvention om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering slår fast vad regeringarna behöver göra för att driva på utvecklingen åt rätt håll.
7. **Rasism är** att behandla människor olika utifrån hur de ser ut eller att sprida föreställningar om att yttre kännetecken också innebär vissa egenskaper, ett visst intellekt etc. (NE.se)

8. **Hit kan du vända dig om du blivit kränkt:** Förvaltningsmyndigheten, Polismyndigheten, Diskrimineringsombudsmannen, Justitiekanslern och Justitieombudsmannen. När du har uttömt alla nationella rättsmedel kan du vända dig till Europadomstolen och FN:s konventionskommittéer. Här kan du läsa mer om mänskliga rättigheter och hur du går tillväga om du har blivit kränkt: <http://www.manskligarattigheter.se/sv/de-manskliga-rattigheterna/om-mina-manskliga-rattigheter-kranks>
9. **Svenska FN-förbundet granskar hur Sverige följer sina internationella åtaganden** om mänskliga rättigheter och pekar på områden där FN kräver mer handlingskraft av regeringen. När Sverige granskas av FN:s rasdiskrimineringskommitté bistår FN-förbundet med en parallellrapport som underlag för granskningen. Läs mer om FN-förbundets parallellrapportering på www.fn.se
10. **Alla behöver kunskap om de mänskliga rättigheterna** för att kunna skapa förändringar i sitt egna eller i andras liv. Vad vill du göra för att sprida mer kunskap om de mänskliga rättigheterna?

FÖRDJUPA ER INOM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Dagligen utsätts många människor i vårt land för våld, diskriminering och utanförskap på grund av sin religiösa eller etniska tillhörighet. Alla krafter behövs för att vi tillsammans ska kunna skapa ett inkluderande samhälle där mångfald ses som en tillgång och där etnisk bakgrund inte hindrar någon från att ta del av sina mänskliga rättigheter.

Bjud in till en träff på skolan där ni lär er mer om Svenska FN-förbundets arbete mot rasism och diskutera hur ni vill gå vidare i er FN-elevförening i arbetet mot rasism. Ett tips är att ni börjar titta på er skolas likabehandlingsplan. Vad står det i den? Har elever varit delaktiga i att ta fram den? Hur används den på skolan idag? Hur skulle ni vilja att den används?

På portalen för FN-skolor www.fn.se/portalen hittar ni kompendiet *Engagemangspaket – verktyg och tips i MR-arbete* som innehåller både en presentation av vad Svenska FN-förbundet gör och tips på hur ni kan arbeta mot rasism på er skola och i ert samhälle. Använd detta kompendium och er likabehandlingsplan som underlag i en diskussion om vad ni vill göra i er FN-elevförening. Dela upp er i mindre grupper och använd medföljande projektplaneringsmall för att samla in alla idéer. Projektmallen laddar ni ner på portalen för FN-skolor.

MATERIAL

Elevmaterial som skickats i paket till kontaktpersoner på FN-skolor.

Vecka 45 skickades ett paket ut till skolornas kontaktperson med material till Aktion FN mot rasism. Om du inte vet vem er skolas kontaktperson är kontakta Svenska FN-förbundets skolhandläggare via vår hemsida: <http://fn.se/om-oss/kontakta-oss/personal/>

- Aktion FN mot rasism – elevmaterial (detta häfte)
- Ett lakan
- Fingerfärg
- Laminerad skylt med texten *mot rasism*
- Hushållsvampar att måla handen med
- Engångstallrikar
- Engångshandskar
- Skyddsplast att lägga under lakanet
- Faktabladet *Hit kan du vända dig om du blivit kränkt*

Elevmaterial som finns på portalen för FN-skolor: www.fn.se/portalen lösenord: malaysia

- Aktion FN mot rasism – elevmaterial (detta häfte)
- Faktabladet *10 fakta om mänskliga rättigheter* att kopiera upp till aktionen
- Faktabladet *Etnisk diskriminering i Sverige*
- Kompendiet *Engagemangspaket – verktyg och tips i MR-arbete*
- Projektplaneringsmall